

Clypeus Theologiæ Thomisticæ

In Tres Partes Divisus, Et Quinque Voluminibus Comprehensus

Tractatus de erroribus Pelagianorum, de gratia, de iustificatione & merito,
de virtutibus theologicis & quatuor cardinalibus, ac de ineffabili mysterio
incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Coloniae Agrippinae, 1671

§. II. Præcipuæ obiectiones solvuntur

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77177](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77177)

§. II.

Præcipue objectiones solvuntur.

31 **O**bjicies primò : Omnis compositio est ex partibus: Sed natura divina in Christo non habet rationem partis : Ergo Christus non est compositus ex natura divina & humana. Major videtur certa, quia componere est totum ex partibus facere. Minor etiam est evidens, nam omnis pars est quid incompletum, ac per consequens imperfectum, & subordinatur ipsi toti tanquam suo fini : At natura divina nequit esse quid incompletum & imperfectum, nec persona Christi tanquam suo fini subordinari: Ergo nec habere rationem partis. Unde D. Thomas B in 3. dist. 6. quest. 2. art. 3. & in 3. ad Annibal. eadem dist. qu. 1. art. 3. & quest. de unione Verbi art. 1. ad 6. docet personam Christi post Incarnationem posse dici aliquo modo compositam, quia in illa salvatur aliqua ratio compositionis, hæc nimirum, quod componentia existant peridem esse, non tamen esse ibi veram rationem compositionis, eò quod divina natura rationem partis habere nequeat.

32 **R**espondeo negando Majorem, licet enim compositio, quæ est regulariter in usu, aut quæ naturaliter contingit, involvat plures imperfectiones, quarum prima & omnium aliarum radix est, quod extrema illius habeant verè rationem partis, seu entitatis incompletæ; nihilominus sicut ratio sapientiæ, quæ apud nos est accidens, qualitas, & habitus, potest ab iis omnibus imperfectionibus depurari, & sic depurata in Deo reperiri formaliter. Et sicut licet unio quæ regulariter est in usu, dicat plures imperfectiones ex parte unitorum, & illius quod ex ea resultat, ejus tamen ratio formalis abstrahit ab his omnibus imperfectionibus, & sic abstracta ponitur verè & simpliciter inter humanam naturam & Verbum. Ita similiter compositio ex natura divina & humana, quæ in Christo reperitur, abstrahit, saltem ex parte unius extremi, nēpenaturæ divinæ, ab omnibus illis imperfectionibus quæ reperiuntur in compositionibus naturalibus & creatis, quapropter à Dionysio vocatur ineffabilis. Unde natura divina non habet in mirabili illa compositione rationem partis, sed duntaxat extremi ad constitutionem personæ compositæ Christi concurrentis. Quod potest tribus exemplis declarari & illustrari. Nam ex Deo & creaturarum universitate resultat quoddam compositum, quod dicitur universum, cuius caput est Deus, juxta Aristotelem 12. Metaph. textu 62. & tamen hoc compositum non est ex Deo tanquam ex parte. Item ex intellectu beati & essentia divina per modum speciei unita, resultat unum principium visionis beatificæ, & tamen essentia divina non ingreditur compositionem illam tanquam pars, sed tanquam extremum, seclusa partis imperfectione. Tertio Sacramentum Eucharistiæ est quid compositum ex Sacramento & re Sacramenti, nimirum ex speciebus panis & vini, & ex Christo sub illis contento, & tamen Christus non habet rationem partis; sic etiam dicimus in proposito, divinitatem & personalitatem Verbi Divini ingredi compositionem quæ in Christo reperitur, non tanquam partem, sed velut extremum quoddam ad constitutionem personæ compositæ concurrentis. Hinc optime Doctor Sanctus hic art. 4. ad 2. dixit hanc compositionem personæ Christi ex natura divina & humana, non esse ratione parti-

A um, sed ratione numeri; quod est dicere, compositionem personæ Christi ex natura divina & humana, solum importare quod est derivatum compositionis ut sic, nempe convenientiam plurium rerum ad constitutionem alicujus non verò imperfectiones illas quas illa compositio importat in puris creaturis, inter quas præcipue quod ambo extrema componentia sint partes. Ex quo faciliè intelliges, quod quando locutio præ citatis, docet in Christo non esse veram rationem compositionis, eò quod natura divina rationem partis habere nequeat, loquitur de compositione non secundum se, & secundum suam rationem formalem, sed secundum legem & imperfectiones quas importat in puris creaturis, in quo sensu, certum est illam non concernere personam Christi.

Dices, Omne compositum est quoddam totum: Sed omne totum est ex partibus: Ergo omne compositum ex partibus esse debet.

Confirmatur: Illud in quo aliquid resolvitur est pars: Sed omne compositum resolvitur in ea ex quibus constat: Ergo illa habent rationem partis.

Ad instantiam respondeo negando Minorem, non enim est de ratione compositi ut sic, quod sit quoddam totum strictè sumptum, quatenus dicitur tale per respectum ad partes quibus constat, sed solum quod sit quoddam ens completum, quod si partibus constet, est quoddam totum propriè, secus verò si ex extremis solum non habentibus rationem partis coalescat, nisi forte per totum intelligatur ens completum, prout distinguitur ab ente incompleto essentialiter ordinato ad componendum.

Ad confirmationem, nego etiam Majorem, non enim semper verum est illud in quod resolvitur aliquid compositum debere esse partem, quia sufficit quod sit extremum realiter ab alio distinctum, ut patet in tribus exemplis supra adductis.

Objicies secundò: Omne compositum est minus atque perfectius quocumque ex componentibus seorsim sumptis: Sed Christus non est quid perfectius naturam divinam, aut personalitatem Verbi: Ergo Christus non est quid compositum ex natura divina & humana, & ex humanitate & subsistentia Verbi.

Respondeo quod quando extrema componentia sunt finita, tunc compositum est majus quolibet illorum, non verò quando unam extremis est infinitum, ut contingit in proposito. Et ratio est, quia extremum illud infinitum, eminenter continet totam perfectionem alterius unde compositum istud non potest dici majus nisi ad summum extensivè.

Objicies tertio: Si Christus esset verè compositus, verum esset absolute Verbum Divinum & Filium Dei esse compositum; quia ea quæ dicuntur de Christo, etiam dicuntur de Filio Dei, per communicationem idiomatum: Sed non potest dici de Verbo & Filio Dei, quod sit persona composita: Ergo neque de Christo.

Respondeo Filium Dei, sive Verbum, absolute & sine addito significare secundum personam Trinitatis, ut in natura divina subsistentem, quomodo ipsi repugnat compositio, unde absolute non est dicendum Filium Dei aut Verbum esse compositum, sed cum addito, quatenus subsistit in natura humana, aut quatenus est persona humana. Ad id verò quod additur de communica-

ARTICULUS III.

*Utrum inter Verbum & humanitatem mediet
quidam modus substantialis per quem natura
humana formaliter conjungatur personalitati
Verbi?*

S. I.

*Proponitur status difficultatis, & conclusio
negativa statuitur.*

VT status hujus difficultatis clarè percipiatur, ⁴³
notandum est, quod sicut unio materiae cum
forma potest sumi tripliciter. Primò effectivè, pro
actione generantis, per quam materia & forma
inter se conjunguntur, & quæ potius unio quàm
unio dici debet. Secundò formaliter, pro eo quod
illa extrema formaliter inter se conjungit, sive sit a-
liquis modus substantialis, sive non, de quo dispu-
tant Philosophi in 2. physic. Tertio relativè, pro re-
latione scilicet quæ resultat inter ipsam materiam &
formam, ex eo quod inter se conjunctæ fuerunt. Ita
similiter unio Verbi Divini cum humanitate tripli-
citer usurpari potest, nimirum pro actione per quæ
Deus suâ infinitâ virtute humanitatem conjunxit
Verbo Divino, & quæ est communis tribus sanctis-
simæ Trinitatis personis, debetque dici potius uni-
tio, quàm unio; pro eo quod formaliter conjungit
humanitatem Verbo Divino; & pro relatione quæ
resultat in humanitate assumpta, ex conjunctione
illius cum Persona Verbi. Si loquamur de unione
hypostatica primo modo sumpta, certum est illam
esse quid increatum, nimirum actum divini intelle-
ctus & voluntatis, formaliter immanentem, & vir-
tualiter transeuntem. Item si sit sermo de ea tertio
modo considerata, concedunt omnes illam esse ali-
quod accidens de prædicamento relationis, resul-
tans in ipsa humanitate assumpta, cuius parte Ver-
bi correspondet solum respectus rationis. Unde to-
ta difficultas devolvitur ad unionem secundo mo-
do spectatam, de qua quæritur, an sit aliquis modus
substantialis, à Verbo & humanitate modaliter di-
stinctus, qui sit fundamentum illius relationis quæ
resultat in humanitate assumpta, & terminus for-
malis actionis unitivæ: quod ut magis declaretur.

Notandum secundò, inter Verbum & humani- ⁴⁴
tatem duplicem nos posse concipere nexum: unum
realiter & entitativè distinctum ab extremis, & qui
sit tertia quædam entitas asserens proprium esse; eo
proportionali modo quo duo lapides uniuntur per
calcem, vel duo pannus, mediante filo, quo unus as-
suevit alteri; alterum qui sit solum modaliter di-
stinctus ab extremis, & similis illi quem plures Phi-
losophi inter materiam & formam constituunt.
Non est quæstio hic de primo nexu, sed tantum
de secundo, nimirum de modo substantiali unio-
nis, de quo quærimus, utrum inter Verbum & hu-
manitatem mediet, eaque formaliter inter se con-
jungat.

Affirmant Suarez, Vazquez, Cabrera, & exre- ⁴⁵
centioribus Thomistis tres illustrissimi ac eruditissi-
mi Episcopi, Herrera Tarazonensis Episcopus, A-
ravio Episcopus Segobienensis, & Godoy Episcopus
Oxomenis. Negant vero Cajetanus, Alvarez,
Nazarius, Joannes à S. Thoma, Cipullus, & alii,
cum quibus.

Dico, Verbum uniri humanitati sine ullo pro-
prietate

Mmm

lus